

СУЧАСНА ОСВІТА: МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА

**Всеукраїнська
науково-практична
конференція**

збірник тез доповідей
12 квітня 2018 року
27 нісан 5778
м. Дніпро

Міністерство освіти і науки України
ПУ «Вищий навчальний заклад
«Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана»
Дніпропетровська академія музики імені М. Глінки

Сучасна освіта: методологія, теорія, практика

Збірник тез доповідей I Всеукраїнської науково-практичної конференції

12 квітня 2018 р.

Дніпро
Акцент ПП І
2018

Рекомендовано до друку Вченою радою ПУ «ВНЗ «Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана»
(Протокол № 4 від 30.04.2018 року)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Стамблер М. Ц. – президент ПУ «Вищий навчальний заклад «Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана». Сапожников С В. – д. п. н., професор (голова редколегії); Самойлов О Є. – д. пс. н., професор (співголова редколегії); Первий В. С. – д. м. н. доцент; Новіков Ю. М. – заслужений діяч мистецтв України; Аронова Р. М. – к. п. н., доцент; Теплицька А О. – к. п. н., доцент; Овчаренко О.В., к. п. н., доцент; Трепкачова О. Д. – д. ф., доцент, Бабич С. С. – к. пс. н., доцент; Камінська А. М. – к. пс. н., доцент.

С 89 **Сучасна освіта: методологія, теорія, практика:** Збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції (12 квітня 2018 р., м. Дніпро) // ПУ «Вищий навчальний заклад «Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана». – Дніпро: Акцент ПП, 2018. – 163 с.
ISBN 978-966-921-190-3

У збірнику представлені тези доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасна освіта: методологія, теорія, практика», яка відбулась 12 квітня 2018 року на базі ПУ «Вищий навчальний заклад «Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана».

Збірник призначається для наукових, науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, студентів, аспірантів, педагогів, які цікавляться актуальними проблемами сучасної педагогічної науки, а також для широкого читачького загалу.

УДК 378.017(062.552)

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ УКРАЇНИ:

ФІЛОСОФСЬКИЙ, ТЕОРЕТИЧНИЙ, ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТИ

Аронова Р. С.

ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ 8

Корольова Л. В.

ЄВРОПЕЙСЬКІ ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ПРОЕКТИ ТА НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ 12

Кулецька Т. Ю.

ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 18

Ландо О. А.

УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ 22

Сапожников С. В.

СЦЕНАРНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ СИСТЕМ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ В КРАЇНАХ ЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ 27

Шабанова Ю. О.

СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ: В ПОШУКАХ НОВОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ 32

СЕКЦІЯ II. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

- Альтман Д.**
НАУКА И РЕЛИГИЯ: СЛОЖНЫЕ ПЕРЕПЕТИИ ОТНОШЕНИЙ..... 38
- Бердо Р. С.**
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ
«САМОІДЕНТИФІКАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ» В УМОВАХ СУЧАСНОГО
ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ 44
- Бобер А. А.**
НЕОБХІДНІСТЬ ВРАХУВАННЯ ВІКОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ УЧНІВ
СТАРШИХ КЛАСІВ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ
ПРОДУКТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ 48
- Камінська А. М., Мухіна М. В.**
МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ У ПІЗНАННІ
ПСИХІКИ СУБ'ЄКТА 52
- Педченко О. В.**
РЕЛІГІЙНІСТЬ СУБ'ЄКТА ЯК ЧИННИК ЙОГО АДАПТИВНИХ
МОЖЛИВОСТЕЙ..... 57
- Ростовська Н. С.**
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ
ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФАХОВИХ
ДИСЦИПЛІН 62
- Самойлов О. Є.**
ЛОГИЧЕСКИЕ И ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОРГАНИЗАЦИИ
ОБУЧЕНИЯ..... 67
- Товстуха О. М.**
ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ
НАВЧАННЯ..... 72

- Широких А. О.**
ЧАСОВІ ПАРАМЕТРИ ЖИТТЄВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ЖИТТЄВОГО ПРОЕКТУ 76

СЕКЦІЯ III. СУЧАСНІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

- Бакуліна Н. В.**
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОНОВЛЕННЯ КОМПЕТЕНТНІСНО
ОРІЄНТОВАНОГО ЗМІСТУ НАВЧАННЯ МОВИ ІВРИТ У ЛІЦЕЇ 81
- Броцька-Ляховецька О. М.**
РОЗМОВНЕ МОВЛЕННЯ І ЙОГО СТИЛІСТИКА 88
- Вишнева Т. М.**
АРТ-ТЕРАПІЯ І АРТ-ПЕДАГОГІКА У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ З
ДІТЬМИ-ІНВАЛІДАМИ..... 90
- Гершон Е. Н.**
ФОРМУВАННЯ СЕНСОРНИХ ЕТАЛОНІВ У ДІТЕЙ
ПЕРЕДДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРИРОДНИХ
ОБ'ЄКТІВ 96
- Килимник Г. Д.**
ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ТА ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ
НА УРОКАХ ІВРИТУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ 105
- Лункіна О. А.**
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В
СУЧАСНІЙ ШКОЛІ..... 111
- Мартьянова М. Є.**
ВИХОВАННЯ ВВІЧЛИВОСТІ В ПАЦИФІСТСЬКІЙ ПЕДАГОГІЦІ
АЛЕНА 115
- Ожиганова Л. А.**
НАРУШЕНИЕ ПИСЬМЕННОЙ РЕЧИ. ДИСТГРАФИЯ 118

- Семенова А. А.**
ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ТЕСТУВАННІ 123
- Теплицька А. О.**
МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АКМЕОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ 127
- Хавіна С. Я.**
ФОРМУВАННЯ ПОЛКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДІ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬНОГО ПРОСТОРУ: З ДОСВІДУ РОБОТИ..... 132
- Халабаджах І. М.**
ЄВРЕЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА ЯК ОДНА ІЗ СКЛАДОВИХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ІЗ ВИВЧЕННЯМ ІВРИТУ І ТРАДИЦІЙ ЄВРЕЙСЬКОГО НАРОДУ 138

СЕКЦІЯ ІV. РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ У СИСТЕМІ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ

- Громченко В. В.**
ДУХОВЕ СОЛО ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДЬНОСТЕЙ МУЗИКАНТА 144
- Климчик І. В.**
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧА СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО МУЗИЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ 147
- Коротенко Д. В.**
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ ТВОРЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ 153
- Самокиш М. В.**
ІДЕНТИФІКАЦІЯ АЛЬТА КАК ПРОБЛЕМА СОВРЕМЕННОГО КУЛЬТУРНОГО СОЦІУМА 158

- Ялоза А. Г.**
ТВОРЧЕСТВО ИТАЛЬЯНСКОГО ГИТАРИСТА, ПЕДАГОГА И КОМПОЗИТОРА МАУРО ДЖУЛИАНИ 160

3. Невирішені проблеми психології розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://studme.com.ua/159909165285/psihologiya/nereshennye_problemy_psihologii_razvitiya.htm
4. Немов Р.С. Психология – учебник для вузов, книга 2. – Москва, Гуманитарный издательский центр "ВЛА ДОС", 1998. .С. 273–278.
5. Поліщук В.М. Вікова і педагогічна психологія : навчальний посібник /. В. М.Поліщук. – Вид. 3 тє, виправ. – Суми : Університетська книга, 2010. – 352 с.
6. Рубинштейн С. Л. Принцип творческой самодеятельности. К философским основам современной педагогики // Рубинштейн С. Л. Избранные философско-психологические труды. Основы онтологии, логики и психологии. – М.: Наука, 1997. – С. 433–438.

Широких А. О.,

аспірантка психолого-природничого факультету
Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, Україна

ЧАСОВІ ПАРАМЕТРИ ЖИТТЄВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ЖИТТЄВОГО ПРОЕКТУ

Часові параметри організації діяльності у юнацтві задають вектор направленості до бажаних або небажаних результатів на всіх етапах реалізації життєвого проекту. Той факт, що особистість не здатна цілісно усвідомити причинно-наслідкові зв'язки з позицій суб'єктивної темпоральності, не заважає їй рухатися по дихотимічній шкалі («пасивності-результативності») у нерезультативному напрямку; один із цих векторів ми несвідомо обираємо самі. З огляду на це, виникає потреба дослідити параметри організації часу та зрозуміти,

як вони впливають на життєву організацію суб'єктивної діяльності особистості в межах реалізації життєвого проекту.

Аналіз психологічної літератури виявив ряд досліджень, що стосуються суб'єктивної організації часу: класичного розуміння сприйняття і переживання часу, особливості часової перспективи особистості, особистісного часу її розвитку (Б. Ананьєв, Д. Ельконін, Е. Еріксон, З. Фрейд, Ж. Піаже), біографічні події характеристики життєвого шляху (С. Максименко, К. Абульханова-Славська, Т. Титаренко, Ш. Бюлер та ін.) [1].

Серед них найширше коло часових параметрів окреслено у дослідженнях К. Абульханової-Славської, які висвітлюють широкий спектр процесів і нейрофізіологічних параметрів часової регуляції, протяжності задач та особливості їх ритмів. Вчена розглядає особливу кристалізацію часових видів: фізичного, хронологічного, біологічного, географічного, соціального, особистісного, культурного, психологічного і життєвого часу [1]. Кожен із них, на нашу думку, накладається один на другий і утворює своєрідну суб'єктивну формацію. І чим ширшою є дана формація, тим краще розвинена загальна особиста орієнтація в часі, яка вважається корінною ознакою психологічного здоров'я і високоефективної організації діяльності особистості.

Якщо особистість здатна розумітися в історичних подіях, етапах, революціях (хронологічний час) – вона легко проаналізує сучасний стан суспільного середовища, продемонструє варіативний розвиток часової перспективи останніх. Розуміння культурно-часового спектру представляється як орієнтування в послідовності особливостей розвитку матеріальних та духовних цінностей, створених людством протягом його історії; історично набутий набір правил усередині соціуму для його збереження та гармонізації. Такий культурно-часовий параметр показує не лише рівень розвитку часової орієнтації, а й когнітивно-етичний компонент особистісної досконалості. Слід підкреслити розуміння часової орієнтації як особливої форми виявлення когнітивних властивостей особистості.

Прийнято вважати, що характерний атрибут часу – це його відлік і динаміка психологічних одиниць: пережитих образів, думок, почуттів суб'єкта. Психологічний час виникає в процесі переживання окремою людиною послідовної зміни образів, думок, почуттів щодо об'єктів і явищ зовнішнього і внутрішнього світу [1]. Людина спочатку засвоює тривалість, тобто метрику часу, яка визначає фізичний час (за А. Ейнштейном), а потім – його якісні й типологічні параметри» [3]. К. Абульханова-Славська описує ці параметри як «...прискорення, уповільнення, інтенсивність, екстенсивність» процесів [К. Абульханова], а А. Абрамсон конкретизує властивості темподіяння: «Коли темп життя робиться напруженим, люди починають помічати, як швидко і невблаганно біжить час, і прагнуть гранично повно використовувати його» [2].

Видатний філософ Міраб Мамардашвілі, аналізуючи роман Пруста «У пошуках утраченого часу», дійшов екзистенційного висновку, що життя – це зусилля у часі. До стану підвищеної внутрішньої напруги і зовнішньої діяльності приводить усвідомлення прискореності часу, тоді як при розумінні уповільненості часу з'являється відчуття розкутості, запасу «вільного» часу, пасивність і своєрідна «нірвана» [2].

Є. Головаха, А. Кроник експлікують певні дихотимічні часові параметри, які визначають особливості змістового наповнення психологічного часу особистості, служать для аналізу відчуття суб'єктивних подій, біографічних віх, життєвих циклів та періодів, поєднаних центральною лінією життєвого проекту (С. Максименко). Демонструють амбівалентні біполярні параметри відчуття часу, які протилежні за когнітивно-емоційним сприйняттям один до одного: тече повільно — тече швидко, порожнє — насичене, плавне — стрибкоподібне, приємне — неприємне, безперервне — переривисте, стисле — розтягнуте, одноманітне — всіляке, організоване — неорганізоване, цілісне — роздроблене, обмежене — не обмежене [2]. Одні з параметрів визначаються як допоміжні механізми життєвої організації, а інші – навпаки, діють як уповільнюючі елементи психічної та трудової діяльності, дезорієнтири конгруентного проектування, прогностики і рівня домагань.

Психологічний час виступає суб'єктивною характеристикою швидкості плину часу (який визначає найважливіші цілі), стурбованість його проходженням (визначає особисті цінності, відчуття недостатності часу збільшує швидкість діяльності), помірне або вкрай «повільне» ставлення до часу включає рефлексію, відпочинок та осмислення, а байдужість до його плину нівелює життєві стратегії, і формує безвідповідальність щодо наповненості його змістом, деформує особистісні цілі, утворює особисту бездіяльність, безініціативність, породжує початкові симптоми абулії.

Глибина усвідомлення часу визначає значущість безпосереднього, наближеного, майбутнього або минулого часу, ретроспективну або перспективну орієнтації (М. Сурякова). На нашу думку, основні параметри орієнтації в часі на призму минулого експлікуються як особлива форма регресу, яка уповільнює темпи особистих досягнень на противагу орієнтації на «майбутнє», показує рівень самовизначення, ідентифікаційної конгруентності, де зміст мотиваційних компонентів (бажань, інтересів, прагнень, установок) спрямовується у сферу діяльності й вольових зусиль через призму трудового максималізму особистості.

Важливо навчитися організовувати суб'єктивну діяльність згідно з поведінковими параметрами часової регуляції «активного обліку» (за К. Абульхановою-Славською). Вони передбачають організацію перебігу подій, направлення їх руху, своєчасне включення в них, домагаючись ефективності й результативності. На відміну від стратегії «запізнювання» (що передбачає пасивний перерозподіл часу «не сьогодні-завтра» і не використовується для розвитку), стратегія «активного обліку» (раціональної організації та соціальних нормативів часу) регулює протяжність темпів і строків виконання запланованої діяльності. При дотриманні своїх «інтересів» і стратегії «запізнення, пасивного розподілення» плани так і залишаються планами, а стратегія «активного ігнорування» нормативів часу в результаті призводить до безнадійного відставання, професійної некомпетентності та особистої дезорієнтації в тому, що відбувається» [1]. При дотриманні параметрів стратегії «активного обліку» в життєтворчій суб'єктивній активності, особистість виконує завдання у зазначені

строки, своєчасно реалізуючи ідеї проекту. Така особистість відноситься до функціонально-діяльнісного та перетворюючого типу [3].

До визначених часових параметрів життєвої організації діяльності в умовах реалізації життєвого проекту належить також параметр своєчасності, який виступає умовою адекватного розподілу соціального й особистого часу: відповідності, узгодження, координації, без якої неможливо оптимально розподілити час життя. Таким чином, своєчасність стає способом вирішення протиріччя між соціальним і особистісним часом, способом приведення у відповідність зовнішніх і внутрішніх умов життя, оптимального співвідношення різних термінів досягнення цілей життєвого проекту.

Література:

1. Абульханова К. А., Березина Т. Н. Время личности и время жизни / К. А. Абульханова, Т. Н. Березина. – СПб: Алетейя, 2001. – 304 с.
2. Головаха Е. И., Кроник А. А. Психологическое время личности / Е. И. Головаха., А. А. Кроник. – Киев: Наукова думка, 1984. – 209 с.
3. Яковлев В. П. Социальное время: монография / В. П. Яковлев. – Ростов-н/Д. : Изд-во Ростовского ун-та, 1980. – 160 с.